

Sămănătorul

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

Jurământul mincinos

de Artur Gorovei

In sat este mare zarvă.

Toți oamenii știu bine că de mulți ani, Iftime a lui Ilie stăpânește ogorul din dealul stânei, și acum, deodată, ca din senin, judecata l-a scos din pământ și l-a dat în stăpânirea lui Neculai Melinte. Cum și în ce fel, nu se putea nimeni dumeri, până ce s'a aflat că la judecata pricinii dintre Iftime a lui Ilie și dintre Neculai Melinte, acesta din urmă a avut un martor, care a jurat pe sfânta cruce și a jurat strâmb, și așa Iftime a lui Ilie a rămas pe drumuri, cu toate dreptatea ce o avea.

Se minunau unii oameni despre această ispravă, și la o întrunire a lor, moș Ion Careja a fost rugat să caute în cartea lui, poate va găsi ceva despre aceste lucruri.

Moș Ion a găsit, în carte, ceea ce-i trebuia și a cetit în auzul tuturor, cele ce urmează:

— În fiecare zi sălile tribunalelor sunt pline de săteni, veniți din depărtări, ca să arate ca martori științele care le au. Unii au văzut o bătaie, alții au auzit o insultă; unii știu vreo pricină dintre vecini, despre cutare pământ, ori cunosc înruderile cutăroră împričinați. Și toți aceștia pun mâna pe cruce, jură înaintea oamenilor, și iau chizășie pe Dumnezeu, că ceea ce spun ei este adevărat.

Judecătorii pun temeiul pe arătările făcute de martori, sub jurământ, pentru că părerea tuturor este că un creștin bun, care crede în Dumnezeu, și ca e are suflet neprihănit, nu este în stare să spuie neadevăruri niciodată, dar mai cu seamă, când a jurat pe cruce, înaintea lui Dumnezeu, care este pretutindeni și știe toate, și vede toate câte se petrec pe pământ!

Și pe temeiul unor asemenea arătări, în fiecare zi, zeci de oameni sunt trimiși la închisoare, ori sunt condamnați să plătească amenzi bănești; zeci de oameni sunt condamnați să lase, în stăpânirea altora, pământul pe care ei l-au muncit o viață întreagă și l-au stropit cu sudoarea frunții lor. Și judecătorii dau asemenea hotărâri, după care copiii celor trimiși la pușcărie rămân de iz-

beliște pe la ușile oamenilor; nevoiașii, condamnați la amendă, își vând vitele, ca să plătească percepteurului, și le rămâne ocolul pustiu și copiii plâng de dorul unui strop de lapte; stăpânul de ieri al unui ogor, fruntaș al satului, rămâne calic, lipit pământului și pleacă să pribegească prin lume, de rușine ori de nevoie, și dau judecătorii asemenea hotărâri, fiind încredințați că au făcut dreptate, și cred că au făcut dreptate, pentru că au pus temeiul pe arătările martorilor.

Și oare câți martori nu jură și spun neadevăruri? De câte ori nu am văzut noi Români de ai noștri jurând și spunând că cutare a bătut pe altul, ori i-a furat vita, ori a făcut altă poznă, pe când nimic nu-i adevărat din spusese lor! Și ei spun minciuni, știind bine că spun minciuni, și le spun, ori din ură, pentru a-și răzbuna pe un dușman, ori pentru că sunt plătiți de alții care au interes să fie condamnat un nevinovat. De câte ori nu am văzut noi gospodări care au pierdut un ogor, pe care l-au stăpânit aproape treizeci de ani și l-au pierdut pentru că un om fără suflet a jurat și a spus minciuni.

Minciuna este un păcat de moarte. Dar când dintr'o minciună a cuiva suferă cineva o nedreptate, ce trebuie să fie!

Nu știm cum am putea noi să îndemnăm pe oameni să nu-și mai piardă sufletul jurând și spunând lucruri neadevărate. Și când stai și te gândești că numai un om care nu are muștrare de cuget poate să facă așa nelegiuiri, te mâhnești peste seamă, văzând cum s'a înrăutățit lumea.

Dar să se mai știe un lucru: pe lângă pedeapsa lui Dumnezeu, care lovește pe acei ce jură strâmb, mai este și pedeapsa oamenilor și a judecătorilor.

Orice om trebuie să disprețuiască pe cel care jură strâmb, și cel dintâiu care disprețuește pe un asemenea om, este tocmai acela în folosul căruia a jurat. Ce dragoste pot să am eu pentru un ticăloș care și-a pus sufletul pen-

tru câțiva lei cât i-am dat, ca să jure strâmb și să trag eu un folos pe nedrept, când știu că dacă mâine altul i-ar plăti mai bine, ar jura pe nedrept împotriva mea?

Asemenea oameni păcătoși nici nu ar trebui să fie primiți între gospodari, între oameni cinstiți și cu credință în Dumnezeu. Cine are prieteșug cu asemenea oameni fără de lege, se batjocorește pe sine, se face una cu dânșii.

Legea de asemenea pedepsește aspru pe martorii mincinoși. În codul penal se arată o mulțime de pedepse după felurile împrejurări, pentru martorii mincinoși.

Așa, poate se fie condamnat până la zece ani de închisoare un asemenea martor, precum și acel care a amăgit ori a mituit pe martori să spuie minciuni.

Are să întrebe cineva: d'apoi eu știu pe cutare din satul meu, care a făcut mărturie mincinoasă, și n'a fost pedepsit.

Așa este; sunt mulți de aceștia, prin satele noastre, dar

pricina pentru care ei rămân nepedepsiți, este că cei păgubiți nu se plâng împotriva lor, nu fac nici-o reclamație la tribunal; și dacă nimeni nu se plânge, judecătorii n'au de unde să știe cum s'au întâmplat lucrurile și cred că spusele martorilor sunt adevărate.

Un alt obicei rău al unii oameni cari jură pe nedrept, când li se dă un jurământ de altul cu care se judecă, pentru o pricină bănească.

Asemenea oameni, cari nu se înfioară când pun mâna pe cruce și jură strâmb, să încarcă de păcate, dar pot fi și pedepsiți cu închisoare până la doi ani.

Cel mai bun lucru ar fi să se lase oamenii de astfel de obiceiuri rele, ca să nu ajungă nimeni să se plângă de nelegiuirile fraților săi, și atunci iar se vor întoarce vremurile cele bune, când domnea pacea și frăția între oameni pe pământ.

(Din volumul: „Drepturi și Datorii“)

Răsboiul cu gaze otrăvitoare

Fioros și groaznic a fost marele războiu peste care am trecut, dar războaiele viitoare vor fi și mai grozave. Într'un viitor războiu arma de capetenie și cea mai grozavă va fi gazul.

În multe țări oamenii de știință și militarii au cercetat puterea de pustiire a gazelor, constatându-se că această putere este extraordinar de mare.

Mai deunăzi s'a ținut în Germania o conferință internațională asupra războaielor cu gaze otrăvitoare. Cu acest prilej s'a arătat, că în războaiele viitoare arma principală va fi gazul. Într'un viitor războiu lupta principală nu se va da cu soldații din front, ci se va încerca nimicirea populației din țară. Cu ajutorul gazelor se vor pustii

orașe și sate, copii și bătrâni, cu un cuvânt un viitor războiu ar fi un adevărat măcel de oameni. Mai grozav este că s'au descoperit unele gaze împotriva cărora nu te poți apăra nici decum.

Tocmai fiindcă războaiele viitoare promet să fie așa de îngrozitoare; țări și oameni lucrează să înconjoare pe viitor, cu orice preț, izbucnirea războaielor. Străduințele Ligii Națiunilor în această privință sunt vrednice de toată lauda. Toată lumea trebuie să lucreze într'acolo, ca în viitor războaiele să fie cât se poate de rare, ba chiar să nici nu mai fie războaie între popoare, mai ales că știm ce îngrozitoare vor fi.

Știri

Foamea din Basarabia. Se știe că asupra bieților oameni din Basarabia s'a abătut o nenorocire grozavă: foamea. Un deputat basarabean publică, într'o gazetă, amănunte asupra grozavei nenorociri ce s'a abătut asupra Basarabiei. Acolo sunt oameni cari mor de foame. „Crucea Roșie“ mai ușurează, întru câteva, soarta grea a locuitorilor din Basarabia. Guvernul țării încă lucrează, din toate puterile, să asigure oamenilor lipsiți măcar pâinea de toate zilele.

Anchete (cercetări). Din mai multe comune din județul nostru s'au înaintat plângeri împotriva unora din slujbașii, cari au gospodărit — și unii

mai gospodăresc și azi — gospodăria comunală. În urma plângerilor s'au și făcut deja cercetări împotriva unora din cei învinuiți că au săvârșit nereguli. Au fost descoperiți mai mulți vinovați. Resultatul unor cercetări, însă, nu se cunoaște nici până azi, și în unele locuri nici nu s'au luat măsuri în consecință împotriva celor vinovați, iar unii temeinic bănuși încă și azi își păstrează slujbele. Credem că cei aflați deja cu musca pe căciulă, precum și cei bănuși de-a nu fi cu degetele chiar curate, nu-și mai pot păstra nici un moment slujbele.

Cel în drept vor ști mai bine, dacă sunt și unde sunt astfel de casuri. Și vor și ști să procedeze repede și legal.

Pe săteni — mulți foarte și prea

